

**GŁÓWNY RZECZNIK
DYSCYPLINY FINANSÓW PUBLICZNYCH**

Warszawa, 13 marca 2025 r.

BDF2.4813.1.2025

SPRAWOZDANIE
z działalności Głównego Rzecznika
Dyscypliny Finansów Publicznych
i rzeczników dyscypliny finansów publicznych
w 2024 roku

Przedkładam sprawozdanie z działalności Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych oraz roczne zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych w roku 2024¹.

Główny Rzecznik
Dyscypliny Finansów Publicznych
Jurand Drop

¹ Zgodnie z dyspozycją art. 192 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 104).

I. Działalność Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w 2024 roku	3
1. Informacje ogólne	3
2. Główny Rzecznik jako oskarżyciel przed Główną Komisją Orzekającą	4
3. Rozpatrywanie środków odwoławczych od rozstrzygnięć wydanych przez rzeczników dyscypliny w trybie instancyjnym	5
4. Nadzór nad rzecznikami dyscypliny sprawowany przez Głównego Rzecznika	10
5. Działalność szkoleniowo-edukacyjna Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych	18
II. Działalność rzeczników dyscypliny finansów publicznych pierwszej instancji w 2024 r. .	20
1. Informacje ogólne	20
2. Informacja o sposobie załatwiania spraw przez rzeczników dyscypliny pierwszej instancji w 2024 roku	22
2.1. Informacje podstawowe	22
2.2. Zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych	23
2.3. Postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego i postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, wydane w 2024 roku przez rzeczników dyscypliny	28
2.4. Postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, wydane w 2024 roku przez rzeczników dyscypliny	30
2.5. Wnioski o ukaranie złożone przez rzeczników dyscypliny w 2024 roku	32
2.6. Sprawy pozostające do rozpoznania przez rzeczników dyscypliny na koniec 2024 roku	33
Załączniki (tabele):	35

Opracowanie: Biuro Dyscypliny Finansów Publicznych Ministerstwa Finansów:

Wydział Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych:

K. Borowska, M. Ferdzyn

Stanowisko Pracy ds. Analiz i Sprawozdawczości:

M. Zych

Akceptacja: Z. Zieliński, Dyrektor Biura Dyscypliny Finansów Publicznych

I. Działalność Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w 2024 roku

1. Informacje ogólne

A. Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych

Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych – zwany dalej „Głównym Rzecznikiem” – działa na podstawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych² – zwanej dalej „uondfp”. Główny Rzecznik w zakresie sprawowanej funkcji jest przełożonym swoich zastępców oraz rzeczników dyscypliny finansów publicznych i ich zastępców³, zwanych dalej „rzecznikami dyscypliny”.

B. Zadania Głównego Rzecznika

Do podstawowych zadań Głównego Rzecznika należy:

- pełnienie funkcji oskarżyciela przed Główną Komisją Orzekającą w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych – zwaną dalej „Główną Komisją Orzekającą”,
- rozpatrywanie, w trybie instancyjnym, środków odwoławczych od rozstrzygnięć wydanych przez rzeczników dyscypliny w I instancji oraz kontrola działań podejmowanych przez rzeczników dyscypliny wskutek otrzymywanych informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych⁴,
- sprawowanie nadzoru nad rzecznikami dyscypliny.

Główny Rzecznik wykonując kompetencje ustawowe działa również przez swoich zastępców.

C. Powoływanie Głównego Rzecznika i jego Zastępców

² ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 104)

³ zgodnie z art. 58 ust. 3 uondfp

⁴ w trybie art. 95 uondfp

Głównego Rzecznika powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, a Zastępców Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych – Prezes Rady Ministrów na wniosek Głównego Rzecznika⁵.

Osoby pełniące funkcję Głównego Rzecznika i jego Zastępców

W okresie sprawozdawczym funkcję Głównego Rzecznika pełnił Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów – **Jurand Drop**.

Funkcję Zastępców Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w okresie sprawozdawczym pełnili:

- **Arkadiusz Babczuk,**
- **Damian Grzelka,**
- **Robert Wydra.**

2. Główny Rzecznik jako oskarżyciel przed Główną Komisją Orzekającą

Główny Rzecznik jest stroną postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w II instancji⁶. W okresie sprawozdawczym, Zastępcy Głównego Rzecznika – w ramach udzielonego przez Głównego Rzecznika upoważnienia – brali udział w rozprawach przed Główną Komisją Orzekającą, pełniąc funkcję oskarżyciela.

Odwołanie od orzeczenia komisji orzekającej, wniesione przez rzecznika dyscypliny, może być wycofane przez Głównego Rzecznika⁷. W przypadku wycofania odwołania (wniesionego przez rzecznika dyscypliny) poza rozprawą, Główny Rzecznik wydaje zarządzenie, które wymaga uzasadnienia. W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik wydał **2** zarządzenia o wycofaniu odwołania rzecznika dyscypliny.

⁵ zgodnie z art. 60 uondfp

⁶ na podstawie art. 58 ust. 1 uondfp

⁷ na podstawie art. 140 ust. 3 uondfp

3. Rozpatrywanie środków odwoławczych od rozstrzygnięć wydanych przez rzeczników dyscypliny w trybie instancyjnym

A. Rozstrzyganie zażaleń na postanowienia wydane przez rzeczników dyscypliny

Główny Rzecznik rozpoznaje zażalenia:

- na postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego wydane przez rzeczników dyscypliny⁸ (zażalenie służy składającemu zawiadomienie o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych);
- na postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydane przez rzeczników dyscypliny⁹ (zażalenie służy zarówno zawiadamiającemu o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, jak i osobie, wobec której wszczęto postępowanie wyjaśniające);
- na postanowienia w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej wydane przez rzeczników dyscypliny¹⁰ (zażalenie służy zarówno zawiadamiającemu o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, jak i osobie, wobec której wszczęto postępowanie wyjaśniające);
- na postanowienia o odmowie przywrócenia terminu¹¹ (zażalenie służy osobie wnioskującej w sprawie).

W okresie sprawozdawczym, wpłynęło do Głównego Rzecznika **47** zażaleń, na postanowienia wydane przez rzeczników dyscypliny, tj. o 3 więcej niż w roku poprzednim.

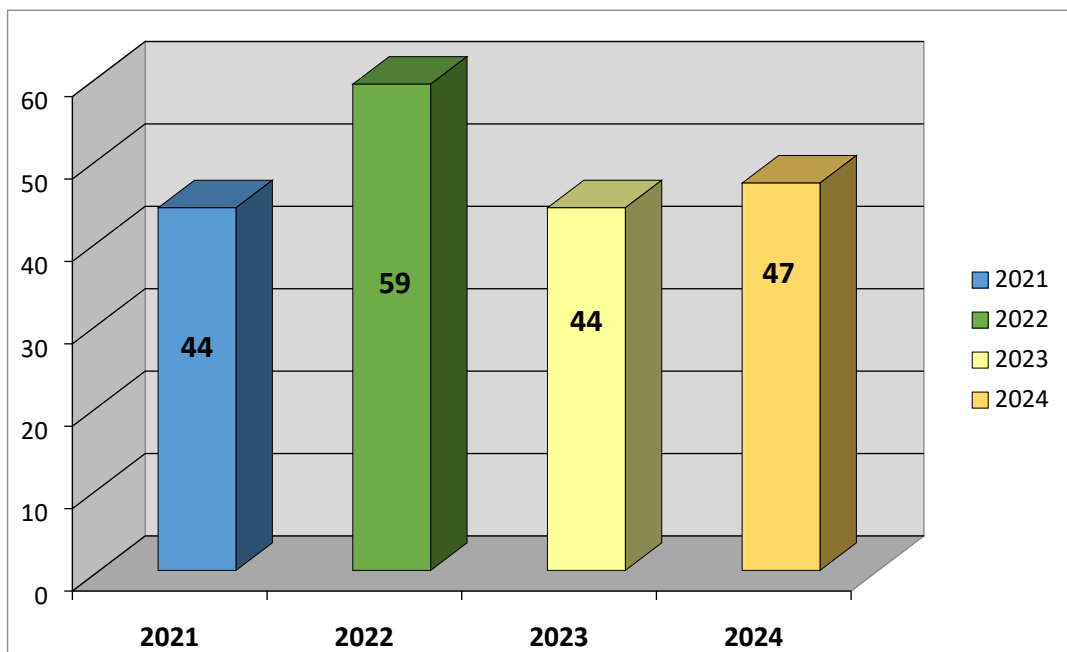
Wykres nr 1: Zażalenia na postanowienia rzeczników dyscypliny, skierowane do Głównego Rzecznika w latach 2021 – 2024 (ujęcie porównawcze).

⁸ na podstawie art. 101 ust. 2 uondfp

⁹ na podstawie art. 108 ust. 2 uondfp

¹⁰ na podstawie art. 170 ust. 6 uondfp

¹¹ na podstawie art. 178 ust. 2 uondfp

Zażalenia, które wpłynęły do Głównego Rzecznika w 2024 r., dotyczyły:

- a) **20** postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- b) **27** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego,

W wyniku rozpatrzenia zażaleń na postanowienia rzeczników dyscypliny – uwzględniając również rozstrzygnięcia wydane w sprawach, które pozostały nierozpatrzone na początku okresu objętego niniejszym sprawozdaniem – Główny Rzecznik w okresie sprawozdawczym **wydał 62** rozstrzygnięcia (o 6 mniej niż w roku wcześniejszym).

Z liczby tej, Główny Rzecznik wydał:

- a) **33** postanowienia, w wyniku rozpatrzenia zażaleń na postanowienia rzeczników dyscypliny o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego¹²,
- b) **29** postanowień w wyniku rozpatrzenia zażaleń na postanowienia rzeczników dyscypliny o umorzeniu postępowania wyjaśniającego¹³,

Rozpoznając zażalenia na postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, Główny Rzecznik:

- a) w **8** przypadkach w całości utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,

¹² na podstawie art. 101 ust. 2 uondfp

¹³ na podstawie art. 108 ust. 2 uondfp

- b) w **8** przypadkach zmienił zaskarżone postanowienie, odmawiając jednocześnie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- c) w **8** przypadkach uchylił zaskarżone postanowienie, w tym w 7 przypadkach polecił wszczęcie postępowania wyjaśniającego, w 1 przypadku polecił uzupełnienie czynności sprawdzających,
- d) w **9** przypadkach wydał rozstrzygnięcie mieszane, tj. w części utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy (w 7 postanowieniach), w części je zmienił (w 7 postanowieniach) lub w części uchylił zaskarżone postanowienie i polecił wszczęcie, lub uzupełnienie postępowania wyjaśniającego (w 5 postanowieniach).

Rozpatrując zażalenia na postanowienia rzeczników dyscypliny o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, Główny Rzecznik:

- a) w **5** przypadkach utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego,
- b) w **13** przypadkach zmienił zaskarżone postanowienie, umarzając jednocześnie postępowanie wyjaśniające,
- c) w **7** przypadkach uchylił zaskarżone postanowienie, w tym w 5 przypadkach polecił wystąpienie z wnioskiem o ukaranie i w 2 przypadkach polecił uzupełnienie postępowania wyjaśniającego,
- d) w **4** przypadkach wydał rozstrzygnięcie mieszane, tj. w części utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie (w 3 przypadkach), w części zmienił zaskarżone postanowienie (w 3 przypadkach), a w części uchylił zaskarżone postanowienie (w 3 przypadkach) polecając wystąpienie z wnioskiem o ukaranie lub uzupełnienie postępowania.

Osobie, która w wyniku rozpatrzenia przez Głównego Rzecznika zażalenia na postanowienie rzecznika dyscypliny o umorzeniu postępowania wyjaśniającego otrzymała postanowienie kończące postępowanie w sprawie wydane przez Głównego Rzecznika, służy zażalenie na to postanowienie do Głównej Komisji Orzekającej¹⁴.

W okresie sprawozdawczym złożono do Głównej Komisji Orzekającej **4** zażalenia na postanowienia Głównego Rzecznika do Głównej Komisji Orzekającej.

¹⁴ na podstawie art. 108 ust. 3 uondfp

W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik nie wnosił skarg do sądu administracyjnego.

B. Zarządzenia polecające podjęcie przez rzeczników dyscypliny czynności sprawdzających na podstawie informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych

Główny Rzecznik może polecić rzecznikowi dyscypliny podjęcie czynności sprawdzających, na podstawie otrzymanych informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych¹⁵, przekazanych przez osoby i podmioty nieuprawnione do składania zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych¹⁶. Informacje te, w pierwszej kolejności rzecznik dyscypliny przekazuje kierownikowi jednostki, której ona dotyczy oraz organowi sprawującemu nadzór nad tą jednostką. Jeżeli kierownik jednostki oraz organ sprawujący nadzór, w wyznaczonym przez rzecznika dyscypliny terminie, nie poinformują go o podjętych działaniach, ani nie prześlą mu zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, rzecznik dyscypliny przekazuje otrzymaną informację Głównemu Rzecznikowi.

W okresie sprawozdawczym, rzecznicy dyscypliny przekazali Głównemu Rzecznikowi **14** informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, otrzymanych od osób nieuprawnionych do składania zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, tj. o 9 mniej niż w roku poprzednim.

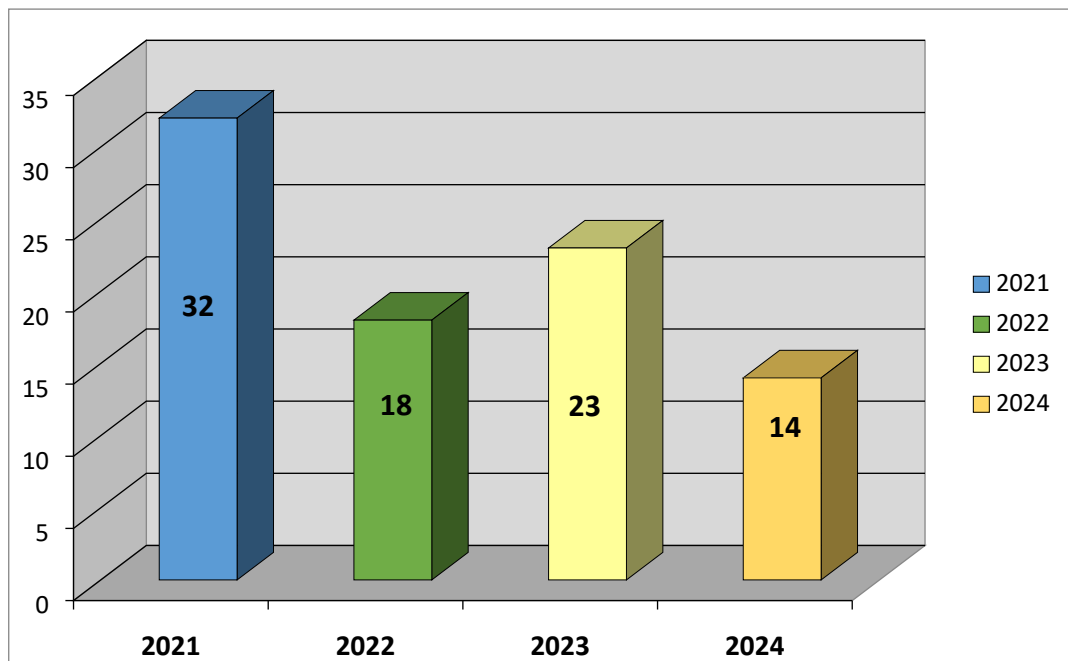
W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik rozpatrzył **15** informacji otrzymanych w trybie art. 95 uondfp (14 otrzymanych w 2024 r. i 1 informację przekazaną Głównemu Rzecznikowi w 2023 r.). Główny Rzecznik¹⁷ wydał **5** zarządzeń, w których polecił podjęcie przez rzeczników dyscypliny czynności sprawdzających. Natomiast w **10** przypadkach Główny Rzecznik skierował pismo do rzeczników dyscypliny, nie polecając dalszego prowadzenia czynności sprawdzających wobec niestwierdzenia znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

¹⁵ na podstawie art. 95 ust. 6 uondfp

¹⁶ tj. podmioty i osoby nie wymienione w art. 93 ust. 1 uondfp

¹⁷ działając na podstawie art. 95 ust. 6 uondfp,

Wykres nr 2: Informacje o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, skierowane do Głównego Rzecznika na podstawie art. 95 uondfp w latach 2021 – 2024 (ujęcie porównawcze)

W przypadku gdy czynności sprawdzające¹⁸ podjęte na polecenie Głównego Rzecznika nie dały podstaw do wszczęcia postępowania wyjaśniającego, rzecznik dyscypliny przekazuje¹⁹ Głównemu Rzecznikowi informację o wynikach przeprowadzonych czynności sprawdzających wraz z materiałem z tych czynności.

Główny Rzecznik może polecić²⁰ rzecznikowi dyscypliny uzupełnienie czynności sprawdzających albo, w drodze postanowienia, polecić rzecznikowi dyscypliny wszczęcie postępowania wyjaśniającego.

W okresie sprawozdawczym, rzecznicy dyscypliny przekazali Głównemu Rzecznikowi w trybie art. 101a uondfp 5 spraw²¹, tj. o 2 więcej niż w roku poprzednim. W okresie

¹⁸ o których mowa w art. 95 ust. 6 uondfp

¹⁹ zgodnie z art. 101a ust. 1 uondfp

²⁰ na podstawie art. 101a ust. 2 uondfp

²¹ w trybie art. 101a uondfp

sprawozdawczym Główny Rzecznik²² rozpatrzył 5 takich spraw. Nie znalazł w tych sprawach podstaw do polecenia wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

4. Nadzór nad rzecznikami dyscypliny sprawowany przez Głównego Rzecznika

Główny Rzecznik sprawuje nadzór²³ nad działalnością rzeczników dyscypliny i ich zastępców w zakresie:

- terminowości prowadzonych czynności sprawdzających oraz postępowania wyjaśniającego,
- zasadności zawieszenia postępowania wyjaśniającego,
- poprawności formalnej wydawanych rozstrzygnięć,
- wywiązywania się z obowiązków przekazywania Głównemu Rzecznikowi przez rzeczników dyscypliny postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego oraz o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, jeżeli przesłanką odmowy wszczęcia albo umorzenia tego postępowania było przedawnienie karalności, stwierdzenie znikomej szkodliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych, albo działania lub zaniechania podjętego wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego.

W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik sprawował nadzór nad rzecznikami dyscypliny, w szczególności poprzez:

- A. powoływanie i odwoływanie rzeczników dyscypliny i ich zastępców,
- B. analizowanie informacji rzeczników dyscypliny o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie 120 dni od otrzymania zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych oraz informacji o zawieszeniu postępowania,
- C. analizowanie raportów kwartalnych rzeczników dyscypliny,
- D. analizowanie postanowień rzeczników dyscypliny o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego oraz o umorzeniu postępowania wyjaśniającego,
- E. dokonanie okresowej oceny wywiązywania się przez rzeczników dyscypliny i ich zastępców z obowiązków określonych w uondfp,

²² działając na podstawie art. 101a ust. 2 uondfp

²³ zgodnie z art. 195a uondfp

F. inne działania w ramach nadzoru nad rzecznikami dyscypliny.

Ad. A. Powoływanie i odwoływanie rzeczników dyscypliny i ich zastępców

Główny Rzecznik powołuje i odwołuje rzeczników dyscypliny oraz zastępców rzeczników dyscypliny²⁴.

W okresie sprawozdawczym, Główny Rzecznik powołał **8 osób** do pełnienia funkcji (1 rzecznika dyscypliny oraz 7 zastępców rzecznika dyscypliny), oraz odwołał **7 osób** z pełnionej funkcji (1 rzecznika dyscypliny i 6 zastępców rzecznika dyscypliny). W jednym przypadku tej samej osoby dotyczył akt odwołania z funkcji zastępcy rzecznika i jednocześnie akt powołania do pełnienia funkcji rzecznika dyscypliny.

Ad. B. C. Analizowanie informacji rzeczników dyscypliny o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie 120 dni od otrzymania zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, informacji o zawieszeniu postępowania oraz raportów kwartalnych przekazywanych przez rzeczników dyscypliny

Rzecznik dyscypliny w terminie 120 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, występuje z wnioskiem o ukaranie za naruszenie dyscypliny finansów publicznych albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego²⁵. Termin ten ma charakter instrukcyjny. W przypadku niezakończenia sprawy w terminie ustawowym, rzecznicy dyscypliny obowiązani są²⁶ przekazać Głównemu Rzecznikowi informację o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie 120 dni od otrzymania zawiadomienia, ze wskazaniem przyczyn niezakończenia czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego oraz przewidywanego terminu ich zakończenia.

W okresie sprawozdawczym, Główny Rzecznik otrzymał od rzeczników dyscypliny **229** informacji o niezakończonych (w terminie 120 dni) sprawach, skierowanych do rzeczników dyscypliny w zawiadomieniach. Z informacji tych wynikało, że przyczynami

²⁴ zgodnie z art. 62 ust. 1 uondfp,

²⁵ na podstawie art. 104 ust. 1 uondfp

²⁶ na podstawie art. 195a ust. 3 pkt 2 uondfp

niezakończenia tych spraw na etapie rzecznika dyscypliny w obowiązującym terminie były m.in.:

- złożoność, skomplikowany i wielowątkowy charakter spraw, obszerny materiał dowodowy,
- trudności z doręczeniem korespondencji,
- konieczność uzyskania dodatkowych danych i informacji,
- duża liczba prowadzonych jednocześnie, skomplikowanych spraw,
- oczekiwanie na dodatkowe wyjaśnienia obwinionego,
- otrzymanie spraw do prowadzenia przejętych po innym (odwołanym) rzeczniku,
- wpływ dodatkowego materiału dowodowego mającego znaczenie dla sprawy i wymagającego sprawdzenia.

Rzecznicy dyscypliny i ich zastępcy przekazują Głównemu Rzecznikowi postanowienia o zawieszeniu postępowania²⁷. W okresie sprawozdawczym, Główny Rzecznik otrzymał od rzeczników dyscypliny **22** takie postanowienia.

Najczęstszymi przyczynami zawieszenia postępowania są toczące się postępowania przed innymi organami, w szczególności prokuraturą lub sądem, a także trudności z pozyskaniem adresu do doręczeń czy niemożność doręczenia korespondencji.

Rzecznicy dyscypliny składają również Głównemu Rzecznikowi raporty kwartalne, dotyczące ich działalności, które podlegają bieżącej analizie, szczególnie w zakresie terminowego wywiązywania się rzeczników dyscypliny z obowiązków nałożonych uondfp. Z informacji uzyskanych z raportów kwartalnych od rzeczników dyscypliny wynika, że według stanu na koniec 2024 r. udział zawiadomień załatwianych po upływie 120 dni od daty otrzymania zawiadomienia w ogólnej liczbie zawiadomień wyniósł 18,27 %, co stanowi wyraźny spadek w stosunku do roku poprzedniego (22,49 %).

Powyższe dane liczbowe wskazują, że w części spraw nie jest możliwe zakończenie czynności sprawdzających i postępowania wyjaśniającego przed zakończeniem ustawowego, instrukcyjnego terminu 120 dni.

²⁷ na podstawie art. 195a ust. 3 pkt 1 uondfp

Ad. D. Analizowanie postanowień o odmowie wszczęcia i umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydanych przez rzeczników dyscypliny, przekazywanych Głównemu Rzecznikowi w trybie art. 187 ust. 2 uondfp

Rzecznicy dyscypliny po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, wszczynają postępowanie wyjaśniające w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych lub odmawiają wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Podstawą odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego są wyłącznie przesłanki określone w art. 78 ust. 1 uondfp w szczególności takie jak:

- brak w zarzucanym czynie znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- przedawnienie karalności,
- podjęcie działania lub zaniechanie działania, naruszającego dyscyplinę finansów publicznych, wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego,
- popełnienie naruszenia dyscypliny finansów publicznych o znikomym stopniu szkodliwości dla finansów publicznych.

Rzecznicy dyscypliny mają obowiązek przekazać Głównemu Rzecznikowi postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego oraz o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, które wydano ze względu na przedawnienie karalności, działanie lub zaniechanie podjęte wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego, a także wydane ze względu na znikomy stopień szkodliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych dla finansów publicznych²⁸.

W okresie sprawozdawczym, rzecznicy dyscypliny przekazali Głównemu Rzecznikowi – na podstawie art. 187 ust. 2 uondfp – łącznie **608** postanowień (o 56 więcej niż w roku poprzednim), w tym:

- a) **525** postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- b) **83** postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

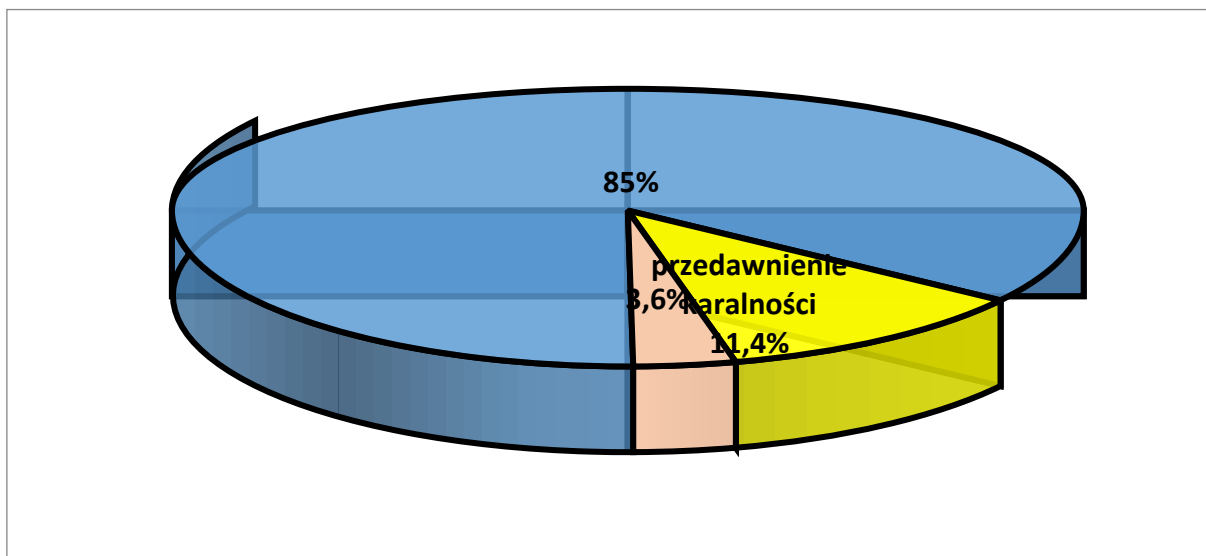
Postanowienia te mogą dotyczyć więcej niż jednego zarzutu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

²⁸ na podstawie art. 187 ust. 2 uondfp,

Z liczby **525** postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, przekazanych Głównemu Rzecznikowi przez rzeczników dyscypliny I instancji zgodnie z art. 187 ust. 2 uondfp,

- a) **446** postanowień zostało wydanych ze względu na znikomą szkodliwość opisanych w nich naruszeń dyscypliny dla finansów publicznych,
- b) **60** postanowień – ze względu na przedawnienie karalności,
- c) **19** postanowień zostało wydanych ze względu na więcej niż jedną przesłankę odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego, tj. jednocześnie z uwagi na przedawnienie jak i znikomy stopień szkodliwości, lub obok przesłanki znikomej szkodliwości lub przedawnienia także przesłankę braku znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych lub braku czynu.

Wykres nr 3: Procentowy udział przyczyn, z powodu których rzecznik dyscypliny wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego (dotyczy postanowień przekazanych Głównemu Rzecznikowi w trybie art. 187 ust. 2 uondfp)

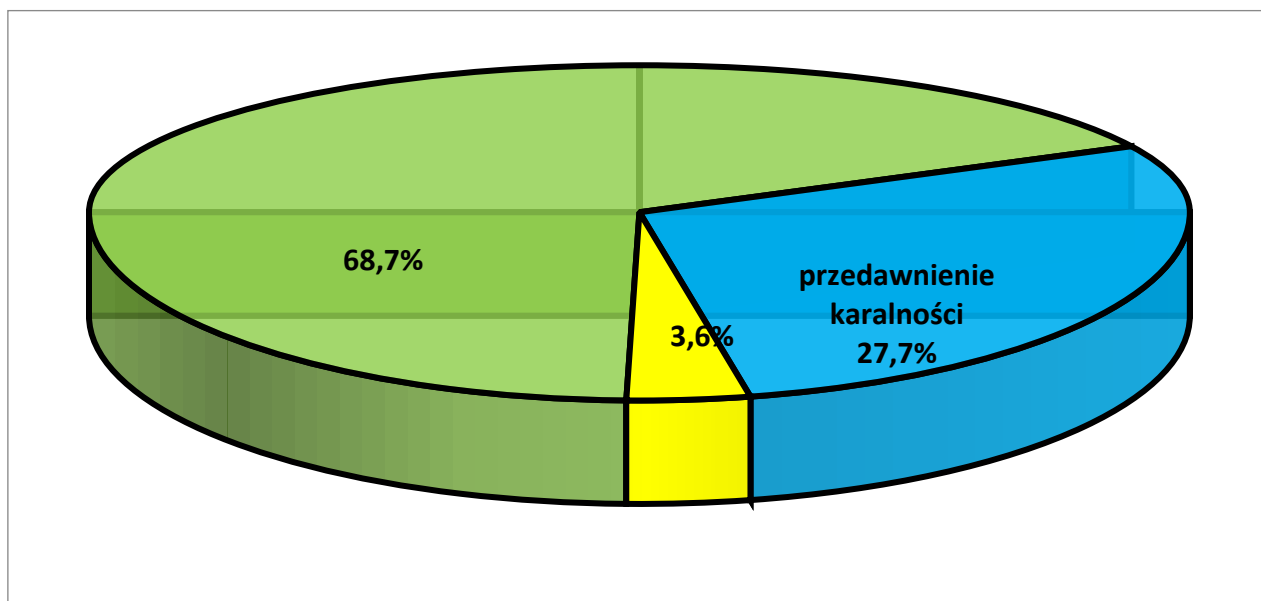

Z liczby **83** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, przekazanych Głównemu Rzecznikowi zgodnie z art. 187 ust. 2 uondfp,

- a) **57** postanowień zostało wydanych ze względu na znikomą szkodliwość naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych,
- b) **23** postanowienia – ze względu na przedawnienie karalności,

- c) 3 postanowienia wydano ze względu na więcej niż jedną przesłankę umorzenia postępowania wyjaśniającego: znikomą szkodliwość, brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych lub przedawnienie karalności,

Wykres 4: Procentowy udział przyczyn, z powodu których rzecznik dyscypliny wydał postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego (dotyczy postanowień przekazanych Głównemu Rzecznikowi w trybie art. 187 ust. 2 uondfp)

Przyjęcie przesłanki znikomej szkodliwości naruszenia dla finansów publicznych umożliwia i zobowiązuje rzecznika dyscypliny do niedochodzenia odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, pomimo że doszło do zachowania sprawcy, naruszającego dyscyplinę finansów publicznych. Oceniając szkodliwość popełnionych naruszeń dyscypliny finansów publicznych, rzecznicy kierują się przesłankami wymienionymi w art. 28 uondfp, przede wszystkim uwzględniają wagę naruszonych obowiązków oraz skutki popełnionego naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych.

Większość z postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego i o umorzeniu postępowania wyjaśniającego przekazanych Głównemu Rzecznikowi na podstawie art. 187 ust. 2 uondfp, wydano ze względu na przesłankę znikomej szkodliwości czynu dla finansów publicznych. Wiele z tych przypadków dotyczyło nieterminowego (o jeden lub dwa-trzy dni) przekazania sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków

publicznych i ich rozdysponowania lub nieterminowego rozliczenia dotacji lub przekazania sprawozdania z rozliczenia dotacji (także z niewielkim opóźnieniem od jednego do kilku dni), tj. czynów określonych odpowiednio w art. 9 pkt 2 oraz art. 18 pkt 2 uondfp. W wydanych postanowieniach rzecznicy dyscypliny, co do zasady, prawidłowo ocenili wystąpienie przesłanki znikomego stopnia szkodliwości dla finansów publicznych w tych sprawach oraz właściwie uzasadnili zakończenie – w związku z jej wystąpieniem - prowadzonych czynności sprawdzających lub postępowań wyjaśniających. Z kolei w znacznej części spraw zakończonych ze względu na przedawnienie karalności, przedawnienie nastąpiło jeszcze przed wpływem zawiadomienia do rzecznika dyscypliny, lub tuż po wpływie zawiadomienia. W niektórych przypadkach postępowań umorzonych przedawnienie nastąpiło w związku z zawieszeniem (ze względów ustawowych) postępowania przez rzeczników dyscypliny.

Ad. E. Dokonanie okresowej oceny wywiązywania się przez rzeczników dyscypliny i ich zastępców z obowiązków określonych w uondfp

Główny Rzecznik dokonuje – nie rzadziej niż raz na 2 lata – okresowej oceny wywiązywania się przez rzeczników dyscypliny i ich zastępców z obowiązków określonych uondfp. Ocena jest dokonywana w szczególności pod względem terminowości prowadzonych czynności sprawdzających oraz postępowania wyjaśniającego i powinna uwzględniać łączną liczbę prowadzonych przez te osoby spraw oraz liczbę spraw, w których doszło do przedawnienia karalności, a także przyczyny przedawnienia. Oceną przeprowadzoną w okresie sprawozdawczym objęto 62 osoby, pełniące funkcję rzecznika dyscypliny lub jego zastępcy w momencie dokonywania oceny przez co najmniej 6 miesięcy okresu podlegającego ocenie. Uwzględniając wytyczne do dokonania oceny, wynikające z uondfp, przeanalizowano kwartalne raporty, przekazywane przez rzeczników dyscypliny – co pozwoliło na ustalenie liczby spraw załatwianych przez poszczególne osoby, pełniące funkcję rzecznika lub jego zastępcę, z określeniem czasu prowadzenia postępowań w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a także zbiorcze roczne sprawozdania z działalności rzeczników dyscypliny w latach 2022-2023 (poddawanych ocenie). Poddano również analizie postanowienia przekazane przez rzeczników dyscypliny i ich zastępców, szczególnie te, które wydano ze względu na przesłankę przedawnienia karalności. Przeanalizowano poprawność formalną wydanych postanowień oraz ich zasadność merytoryczną, tj. prawidłowość ustalenia upływu przedawnienia, a także przyczyny przedawnienia. W szczególności analizie

poddano czas rozpatrywania sprawy przez rzecznika dyscypliny lub jego zastępcę, którzy podlegali ocenie, oraz wpływ okresu rozpatrywania sprawy na jej przedawnienie.

Na ogół przesłanka przedawnienia uwzględniana w postanowieniach przekazanych Głównemu Rzecznikowi następowała w czasie 30 dni od wpływu zawiadomień. Oznacza to, że przedawnienie karalności nastąpiło w tych sprawach albo przed wpływem zawiadomienia do rzecznika dyscypliny, albo tuż po wpływie zawiadomienia, tj. w czasie (do 30 dni), w którym rzecznik dyscypliny lub jego zastępca, który sprawę otrzymał, nie miał realnej możliwości przeprowadzenia czynności sprawdzających w stopniu umożliwiającym wszczęcie postępowania wyjaśniającego w danej sprawie. Nie można więc stwierdzić aby przewlekłość czynności sprawdzających lub postępowań prowadzonych w podlegającym ocenie okresie lat 2022-2023 była istotną przyczyną przedawnienia rozpatrywanych spraw. Z oceny rzeczników dyscypliny i ich zastępców, dokonanej w 2024 roku (za lata 2022-2023) wynikało też, że w przypadku części z rozpatrywanych spraw nie udało się dochować 120-dniowego terminu zakończenia spraw (w latach 2022-2023 wskaźnik ten wyniósł ok. 20%, podczas gdy w poprzednim okresie było to ok. 26% (poprzednik okres podlegający ocenie dotyczył lat 2020-2021, więc na większy odsetek spraw niezakończonych terminie 120 dni znaczący wpływ miała pandemia COVID-19). W wyniku analizy danych z lat 2022-2023 pozytywnie oceniono 52 rzeczników dyscypliny i ich zastępców, zaś ocenę pozytywną z zastrzeżeniami, głównie w zakresie terminowości, otrzymało 9 osób. W wyniku oceny wystosowano do rzeczników dyscypliny i ich zastępców pisma zarówno z uwagami kierowanymi indywidualnie do wybranych rzeczników lub ich zastępców, jak i z uwagami ogólnymi, w których wskazano problemy najczęściej występujące w pracy rzeczników.

Ad. F. Inne działania w ramach nadzoru nad rzecznikami dyscypliny

Główny Rzecznik rozpatruje informacje i skargi związane z działalnością rzeczników dyscypliny. Główny Rzecznik kieruje także pisma do rzeczników dyscypliny, w tym polecenia i wytyczne²⁹, w celu zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów oraz mając na względzie jednolitość wydawanych przez nich rozstrzygnięć. W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik wystosował kilka pism w takich sprawach oraz dodatkowo ogólne pismo, zawierające bieżące wytyczne, skierowane do wszystkich rzeczników dyscypliny i ich zastępców.

²⁹ na podstawie art. 195a ust. 5 uondfp

Ponadto Główny Rzecznik w przypadku stwierdzenia w toku czynności sprawdzających lub w toku postępowania istotnego uchybienia w czynnościach instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej, sprzyjającego naruszeniom prawa, może zawiadomić o stwierdzonym uchybieniu taką instytucję lub organ powołany do sprawowania nad nią nadzoru³⁰. W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik nie wystąpił do żadnych instytucji w tym zakresie.

Główny Rzecznik może przekazać organowi założycielskiemu, organowi sprawującemu nadzór nad jednostką sektora finansów publicznych lub podmiotowi, któremu ta jednostka podlega, albo innemu podmiotowi uprawnionemu do przeprowadzenia kontroli, z wyłączeniem Najwyższej Izby Kontroli, informację o potrzebie przeprowadzenia kontroli prawidłowości gospodarowania mieniem lub środkami publicznymi w zakresie niebędącym przedmiotem złożonego zawiadomienia, o którym mowa w art. 93 ust. 1. W informacji wskazuje się zakres i cel kontroli³¹. W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik skierował cztery informacje w tym trybie, a jej adresatami byli Prezesi Regionalnych Izb Obrachunkowych (dwukrotnie), Przewodniczący Rady Miasta oraz Główny Inspektor Sanitarny.

Rozpatrując sprawy o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, Główny Rzecznik nie skierował żadnego zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.

5. Działalność szkoleniowo-edukacyjna Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych

Rzecznicy dyscypliny i ich zastępcy obowiązani są do udziału w szkoleniach z zakresu problematyki finansów publicznych i prawa³². W roku 2024 zostało zorganizowane całonocne szkolenie dla Rzeczników Dyscypliny oraz Zastępców Rzeczników. Szkolenie zostało przeprowadzone, przy udziale Głównego Rzecznika w budynku Ministerstwa Finansów.

Na szkoleniu poruszono takie tematy jak:

³⁰ na podstawie art. 85a uondfp

³¹ zgodnie z art. 59a ust. 1 uondfp

³² zgodnie z art. 58 ust. 4 uondfp

- Podstawy dochodzenia odpowiedzialności w sprawach o naruszenie dyscypliny (regulacje prawne, zasady odpowiedzialności i postępowania, rozstrzygnięcia rzeczników dyscypliny), stanowiące elementy szkolenia wstępnego dla nowopowołanych rzeczników,
- E-doręczenia – nowe obowiązki rzeczników dyscypliny wynikające z ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych,
- Naruszenia dyscypliny z art. 18 i 18 c ustawy (zmiany w terminach inwentaryzacji, przesłanki naruszeń związanych z kontrolą zarządczą); Praktyczne aspekty działań oskarżyciela I instancji (wnoszenie wniosków o ukaranie i odwołań do GKO),
- Zasady orzekania i postępowanie odwoławcze w świetle orzecznictwa w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

II. Działalność rzeczników dyscypliny finansów publicznych pierwszej instancji w 2024 r.

1. Informacje ogólne

A. Podstawa prawna działania i właściwość rzeczników dyscypliny

Rzecznicy dyscypliny są organami właściwymi do podejmowania czynności sprawdzających oraz prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz wypełniania funkcji oskarżyciela w pierwszej instancji³³. Rzeczników dyscypliny powołuje i odwołuje Główny Rzecznik³⁴. Rzecznicy dyscypliny są właściwi w sprawach rozpatrywanych przez komisję orzekającą, przy której zostali powołani. Komisjami orzekającymi są³⁵: Wspólna Komisja Orzekająca, Komisja Orzekająca przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, międzyresortowe komisje orzekające przy ministrze właściwym do spraw finansów publicznych, ministrze właściwym do spraw administracji publicznej, Ministrze Sprawiedliwości oraz regionalne komisje orzekające. Organem właściwym do rozstrzygania sporów o właściwość między rzecznikami dyscypliny jest Główny Rzecznik.

B. Struktura organizacyjna i liczba osób sprawujących funkcję rzecznika dyscypliny i zastępcy rzecznika dyscypliny w 2024 r.

W okresie sprawozdawczym (według stanu na 1 stycznia 2024 r. oraz 31 grudnia 2024 r.), funkcję rzeczników dyscypliny finansów publicznych (właściwych w sprawach rozpatrywanych przez: Wspólną Komisję Orzekającą, Komisję Orzekającą przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, międzyresortowe komisje orzekające działające przy Ministrze Sprawiedliwości, ministrze właściwym do spraw administracji publicznej i ministrze właściwym do spraw finansów publicznych oraz regionalnych komisjach orzekających działających przy regionalnych izbach obrachunkowych) pełniło **21** osób.

³³ zgodnie z art. 57 uondfp

³⁴ na podstawie art. 62 uondfp

³⁵ zgodnie z art. 46 uondfp

Byli to:

- rzecznik dyscypliny przy Wspólnej Komisji Orzekającej,
- rzecznik dyscypliny przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 3 rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez międzyresortowe komisje orzekające,
- 16 rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające.

Funkcję zastępców rzeczników dyscypliny finansów publicznych na początku okresu sprawozdawczego pełniło **47** osób (zarówno na początku, jak i na końcu 2024 roku)

W całym roku 2024 zostało odwołanych 7 zastępców rzeczników i również 7 osób zostało powołanych do pełnienia takiej funkcji, odwołany został także 1 rzecznik dyscypliny i również 1 osoba została powołana do pełnienia funkcji rzecznika dyscypliny..

- **1** osoba pełniła funkcję zastępcy rzecznika właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Wspólną Komisję Orzekającą na początku okresu sprawozdawczego. Natomiast **żadna** osoba nie pełniła tej funkcji na koniec tego okresu. W okresie objętym sprawozdaniem został odwołany 1 zastępca rzecznika. Odwołania w tym przypadku dokonał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
- **1** osoba pełniła funkcję zastępcy rzecznika właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Komisję Orzekającą przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (zarówno na początku, jak i na końcu 2024 roku). W okresie objętym sprawozdaniem został odwołany 1 i powołany 1 zastępca rzecznika.
- **14** osób pełniło funkcję zastępcy rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez międzyresortowe komisje orzekające (zarówno na początku, jak i na końcu 2024 roku). W okresie objętym sprawozdaniem zostało odwołanych 3 zastępców rzecznika i powołanych również 3 zastępców rzecznika.
- **31** osób pełniło funkcję zastępcy rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające na początku okresu sprawozdawczego. Na koniec okresu sprawozdawczego funkcję tę pełniły **32** osoby. W okresie objętym sprawozdaniem zostało odwołanych 2 i powołanych 3 zastępców rzeczników.

Łącznie funkcję rzeczników dyscypliny i ich zastępców sprawowało wg stanu na 1 stycznia 2024 r. **68** osób, i również **68** osób wg stanu na 31 grudnia 2024 r.

2. Informacja o sposobie załatwiania spraw przez rzeczników dyscypliny pierwszej instancji w 2024 roku

2.1. Informacje podstawowe

Rzecznicy dyscypliny są organami właściwymi do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz wypełniania funkcji oskarżyciela w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w pierwszej instancji. Na podstawie otrzymanego zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych rzecznicy dyscypliny podejmują czynności sprawdzające w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W uodfp wymieniono katalog podmiotów³⁶, które zobowiązane są do złożenia zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, zwanych dalej „zawiadamiającymi”. Są to:

- kierownik jednostki sektora finansów publicznych,
- kierownik podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne,
- organ sprawujący nadzór nad jednostką sektora finansów publicznych,
- organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- komisja stała organu stanowiącego samorządu terytorialnego,
- organ kontroli lub kierownik jednostki prowadzącej kontrolę jednostki sektora finansów publicznych,
- dysponent przekazujący środki publiczne jednostce sektora finansów publicznych lub podmiotowi niezliczonemu do sektora finansów publicznych,
- organ założycielski jednostki sektora finansów publicznych.

Łączny czas na przeprowadzenie przez rzeczników dyscypliny czynności sprawdzających oraz postępowania wyjaśniającego wynosi 120 dni³⁷. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w tym terminie, rzecznicy dyscypliny zobowiązani zostali

³⁶ w art. 93

³⁷ zgodnie z art. 104 ust. 1 uodfp

do przekazania Głównemu Rzecznikowi informacji o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego, ze wskazaniem zarówno przyczyn niezakończenia czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego, jak i przewidywanego terminu ich zakończenia³⁸.

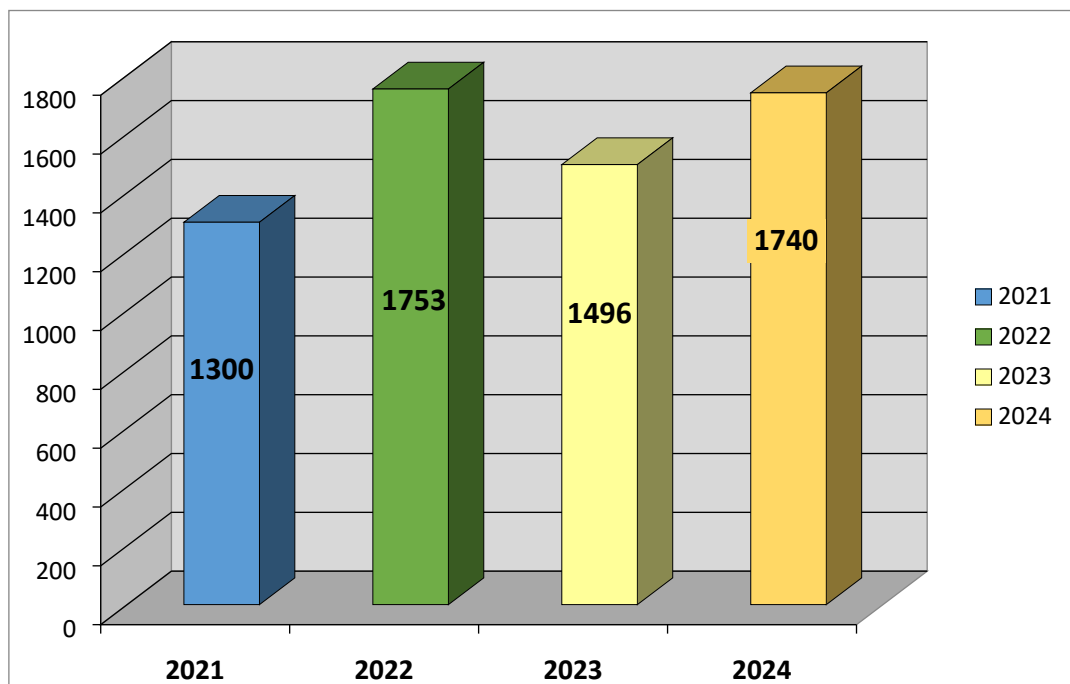
2.2. Zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych

W okresie sprawozdawczym rzecznicy dyscypliny i ich zastępcy otrzymali łącznie **1740** zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, tj. o **244** więcej niż w 2023 r. Z liczby tej:

- do rzeczników właściwych w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające wpłynęło **1245** zawiadomień, tj. o **118** więcej, niż w 2023 r.,
- do rzeczników właściwych w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające, KO przy Szefie KPRM i Wspólną Komisję Orzekającą wpłynęło **495** zawiadomień, tj. o **126** więcej, niż w 2023 r.

³⁸ informacje składane na podstawie art. 195a ust. 3 pkt 2 uondfp zostały omówione w I części sprawozdania

Wykres nr 5: Zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, które wpłynęły do rzeczników dyscypliny w latach 2021-2024 (ujęcie porównawcze)

Na początku okresu sprawozdawczego, oczekiwało na rozpoznanie u rzeczników dyscypliny **327** zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, które wpłynęły do rzeczników dyscypliny przed 1 stycznia 2024 r., z czego:

- u rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające oczekiwało **229** zawiadomień niezadowolonych w roku poprzednim,
- u rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające i KO przy Szefie KPRM – **98** zawiadomień niezadowolone w roku poprzednim.

Ponadto, na początku okresu sprawozdawczego, oczekiwało na rozstrzygnięcie u rzeczników dyscypliny **246** postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, w sprawach, które wpłynęły do rzeczników dyscypliny przed 1 stycznia 2024 r., z czego:

- u rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające **131** postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, oczekujące na rozstrzygnięcie

- u rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające i KO przy Szefie KPRM – **115** postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, oczekujące na rozstrzygnięcie.

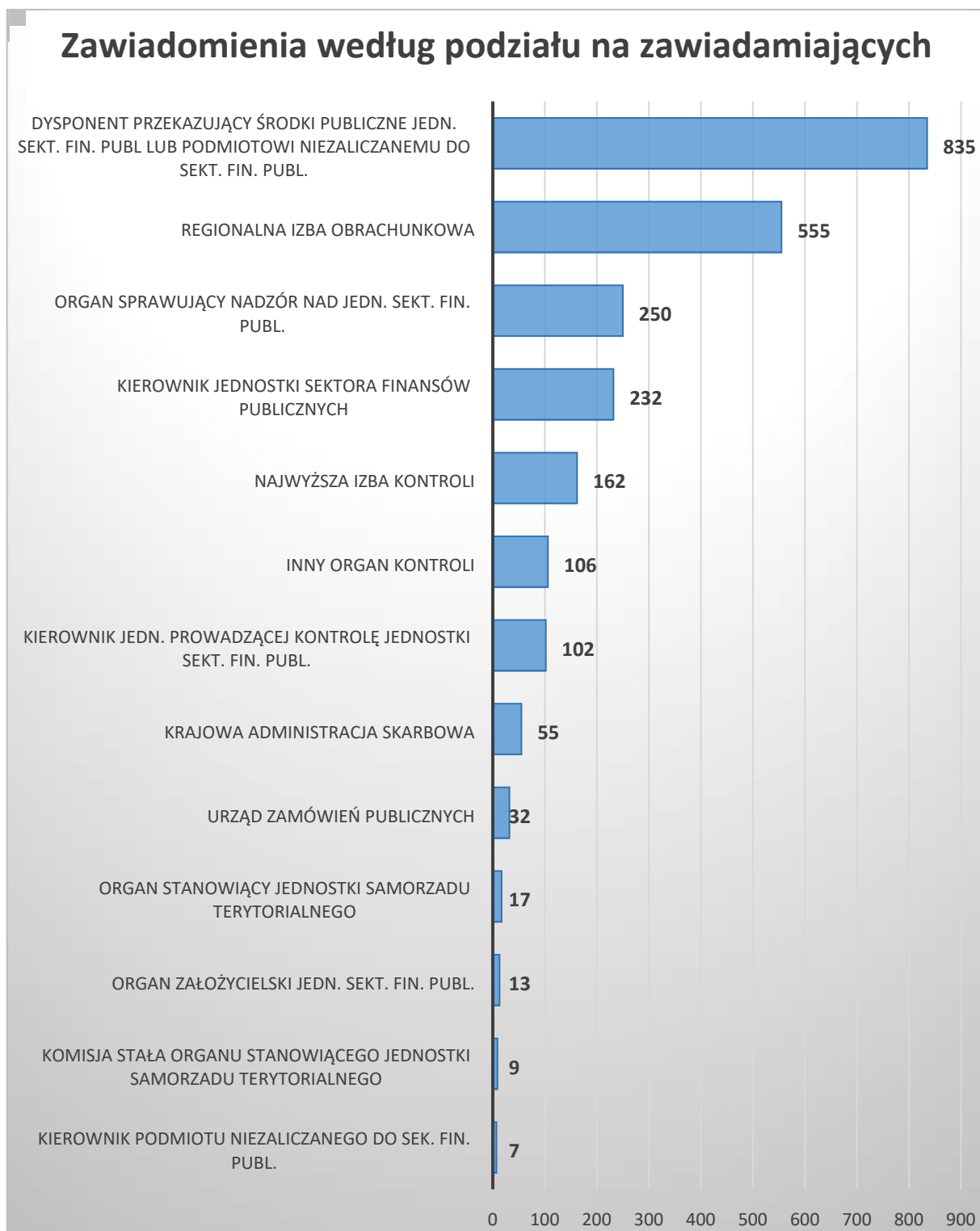
W 2024 r. rzecznicy dyscypliny mieli łącznie do rozpoznania **2067** nowych zawiadomień oraz otrzymanych przed 1 stycznia 2024 r., tj. o **234** zawiadomienia więcej niż w 2023 roku. Ponadto prowadzili w 2024 roku także postępowania wyjaśniające wskutek **246** postanowień wydanych w sprawach, w których wszczęto postępowanie wyjaśniające przed 1 stycznia 2024 r.

Z przekazywanych przez rzeczników dyscypliny raportów kwartalnych – z uwzględnieniem spraw rozpoczętych przez rzeczników we wcześniejszych okresach sprawozdawczych – wynika, że w opracowaniu u rzeczników dyscypliny było 2375 prowadzonych spraw, złożonych przez poszczególne kategorie zawiadamiających. Poniższe zestawienie przygotowano na podstawie kwartalnych raportów rzeczników dyscypliny, w zakresie spraw prowadzonych przez rzeczników dyscypliny w 2024 r., a skierowanych przez różnych zawiadamiających:

**Liczba zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych,
rozpatrywanych przez rzeczników dyscypliny w 2024 r., w podziale na
zawiadamiających**

Lp.	Zawiadamiający	Liczba zawiadomień	%
1	dysponent przekazujący środki publiczne jedn. sekt. fin. publ lub podmiotowi niezaliczanemu do sekt. fin. publ.	835	35,16%
2	Regionalna Izba Obrachunkowa	555	23,37%
3	organ sprawujący nadzór nad jedn. sekt. fin. publ.	250	10,53%
4	kierownik jednostki sektora finansów publicznych	232	9,77%
5	Najwyższa Izba Kontroli	162	6,82%
6	inny organ kontroli	106	4,46%
7	kierownik jedn. prowadzącej kontrolę jednostki sekt. fin. publ.	102	4,29%
8	Krajowa Administracja Skarbowa	55	2,32%
9	Urząd Zamówień Publicznych	32	1,35%
10	organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego	17	0,72%
11	organ założycielski jedn. sekt. fin. publ.	13	0,55%
12	komisja stała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego	9	0,38%
13	kierownik podmiotu niezaliczanego do sek. fin. publ.	7	0,29%
	SUMA	2375	100,00%

Wykres nr 6: Zawiadomienia według podziału na podmioty składające zawiadomienie

2.3. Postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego i postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, wydane w 2024 roku przez rzeczników dyscypliny

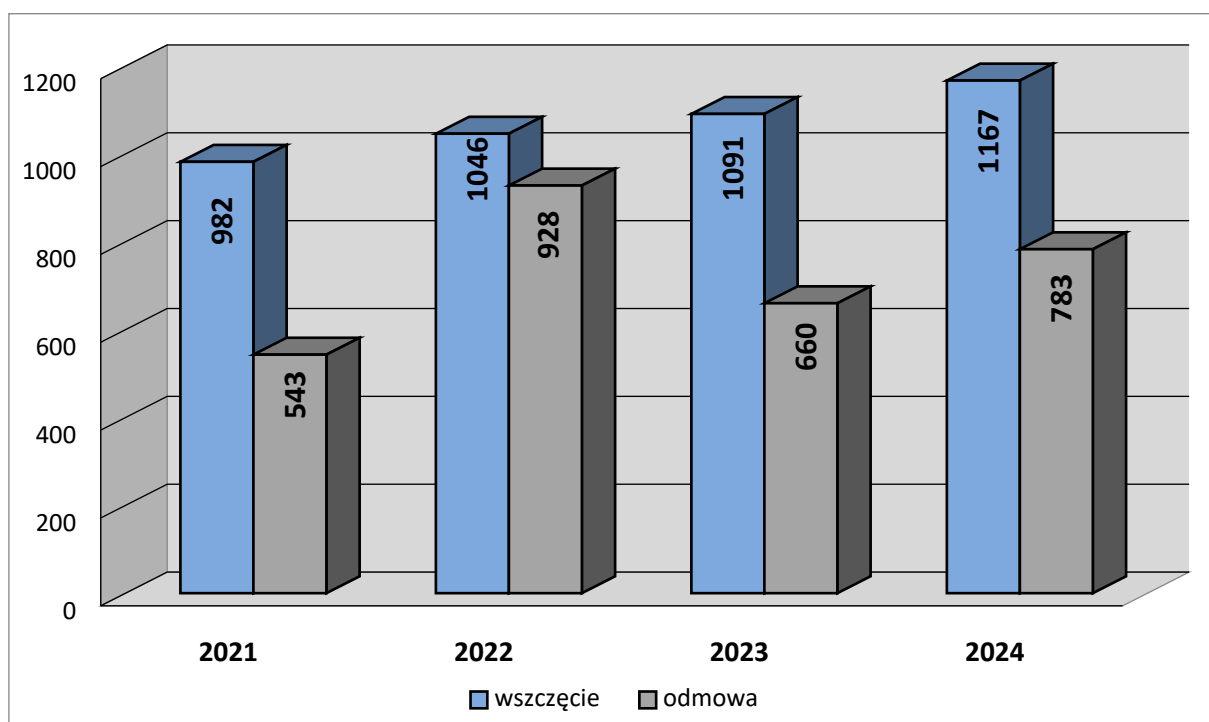
W wyniku przeprowadzenia czynności sprawdzających rzecznicy dyscypliny wydają³⁹:

- postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego,
- postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

W 2024 r. rzecznicy dyscypliny wydali:

- a) **1167** postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, tj. o **76** postanowień więcej niż w 2023 r.,
- b) **783** postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, tj. o **123** postanowienia więcej, niż w 2023 r.

Wykres nr 7: Liczba postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego oraz o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, wydanych przez rzeczników dyscypliny w latach 2021-2024 (ujęcie porównawcze)

³⁹ zgodnie z art. 97 ust. 1 uondfp

Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego może obejmować jedno lub kilka naruszeń dyscypliny finansów publicznych. W **783** postanowieniach o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, wydanych przez rzeczników dyscypliny w okresie sprawozdawczym, rzecznicy dyscypliny wydali rozstrzygnięcia odnośnie do **880** naruszeń dyscypliny finansów publicznych stanowiących przedmiot złożonych zawiadomień.

- **649** rozstrzygnięć wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające,
- **231** rozstrzygnięć wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpatrywanych przez międzyresortowe komisje orzekające, KO przy Szefie KPRM i Wspólną Komisję Orzekającą.

Rzecznicy dyscypliny odmawiają wszczęcia postępowania wyjaśniającego⁴⁰ w przypadku, gdy:

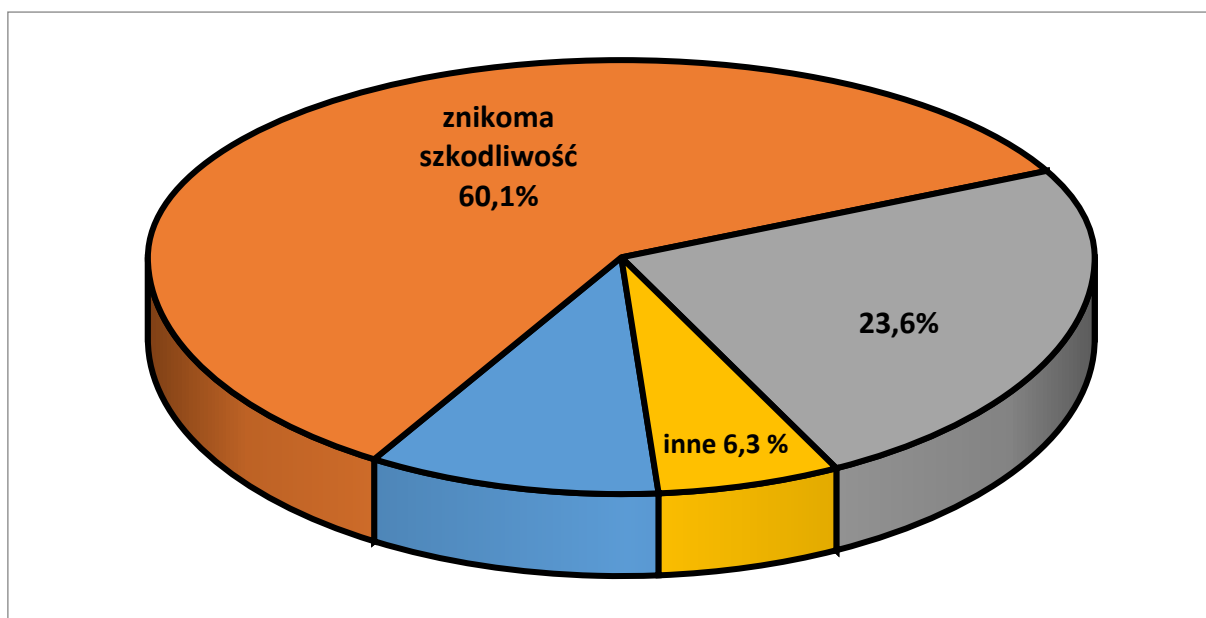
- zarzucanego czynu nie popełniono,
- w zarzucanym czynie brak jest znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- nastąpiło przedawnienie karalności,
- obwiniony zmarł,
- obwiniony na mocy przepisów szczególnych nie podlega orzecznictwu w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- w sprawie o ten sam czyn, popełniony przez tego samego obwinionego, zostało wydane prawomocne postanowienie lub orzeczenie komisji orzekającej albo w tej samej sprawie przeciwko temu samemu obwinionemu toczy się przed komisją orzekającą wcześniej wszczęte postępowanie;
- zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 27 ust. 1 lub art. 28 ust. 1 uondfp (zdarzenie losowe lub znikoma szkodliwość),
- zachodzi inna okoliczność wykluczająca z mocy ustawy orzekanie w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Spośród **880** rozstrzygnięć dotyczących odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego, rzecznicy dyscypliny wydali:

⁴⁰ zgodnie z art. 78 ust. 1 uondfp,

- a) **529** – ze względu na znikomą szkodliwość naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych,
- b) **208** – ze względu na brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- c) **88** – ze względu na przedawnienie karalności, ,
- d) **55** – ze względu na inne okoliczności (w tym zdarzenie losowe), wskazane w art. 78 ust. 1 uondfp.

Wykres nr 8: Procentowy udział przyczyn rozstrzygnięć, wydanych przez rzeczników dyscypliny w 2024 r., w sprawie odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego

2.4. Postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, wydane w 2024 roku przez rzeczników dyscypliny

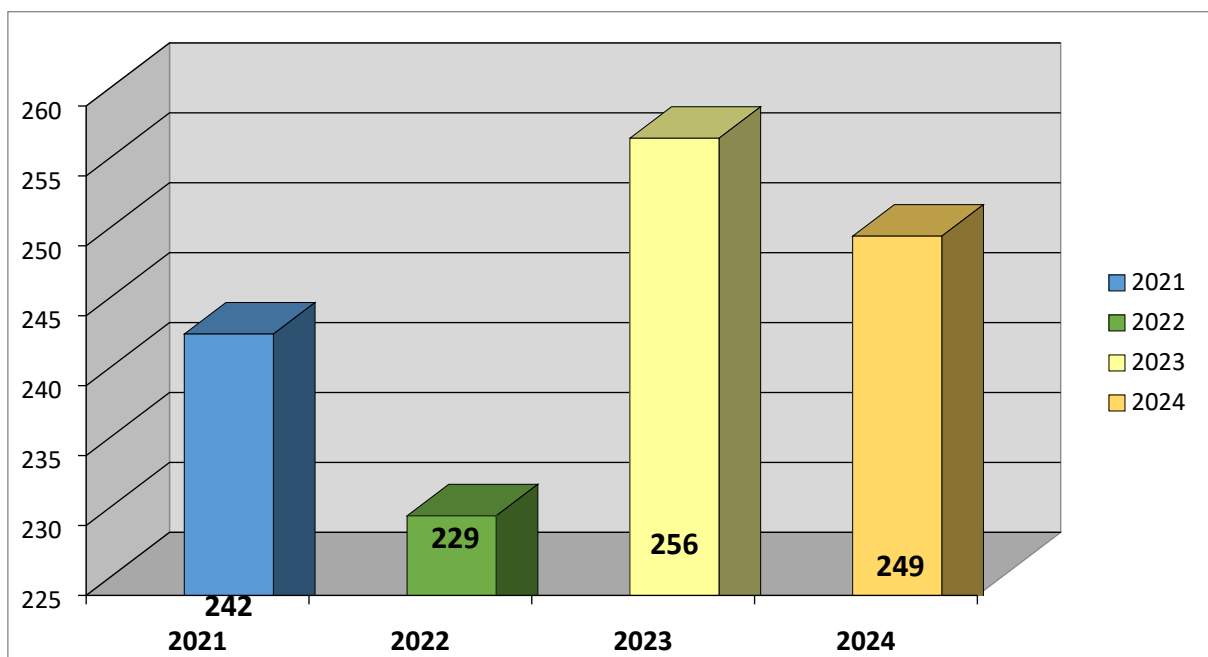
W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających, rzecznicy dyscypliny wydają postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego lub kierują wnioski o ukaranie do właściwej komisji orzekającej. Podstawy umorzenia postępowania wyjaśniającego są takie same jak w przypadku odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego⁴¹.

⁴¹ przesłanki z art. 78 ust. 1 uondfp

W 2024 r. rzecznicy dyscypliny wydali **249** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego (tj. o 7 postanowień mniej niż w 2023 r.), dotyczące łącznie **264** osób z czego:

- a) **137** takich postanowień (dotyczących **146** osób) wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające,
- b) **112** takich postanowień (dotyczących **118** osób) wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające i KO przy Szefie KPRM.

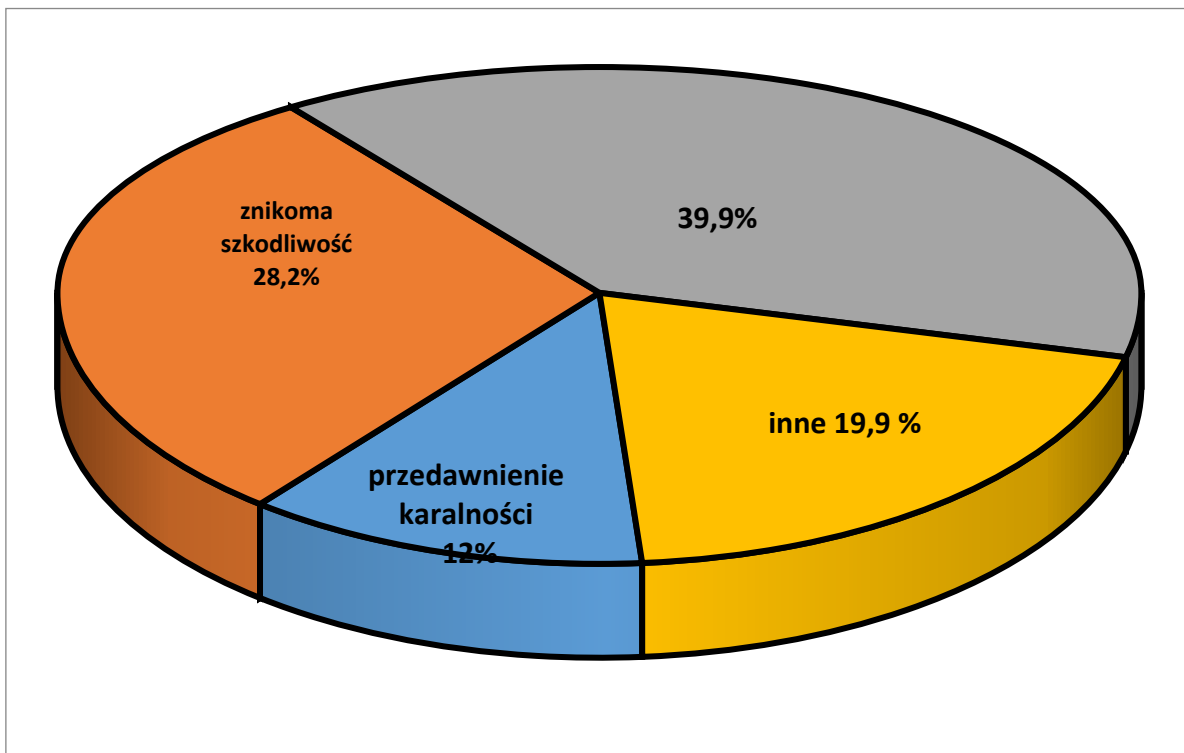
Wykres nr 9: Postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, wydane przez rzeczników dyscypliny w latach 2021-2024 (ujęcie porównawcze).

Umarzając – w stosunku do **264** osób – wcześniej wszczęte postępowania wyjaśniające, rzecznicy dyscypliny wskazali, jako podstawę umorzenia (w stosunku do niektórych osób zastosowano więcej niż jedną podstawę umorzenia):

- a) w przypadku **75** osób – znikomą szkodliwość czynu,
- b) w przypadku **106** osób – brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- c) w przypadku **32** osób – przedawnienie,
- d) w przypadku **53** osób – inne okoliczności o których mowa w art. 78 ust. 1 uondfp.

Wykres nr 10: Procentowy udział przyczyn postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, wydanych przez rzeczników dyscypliny w 2024 r.

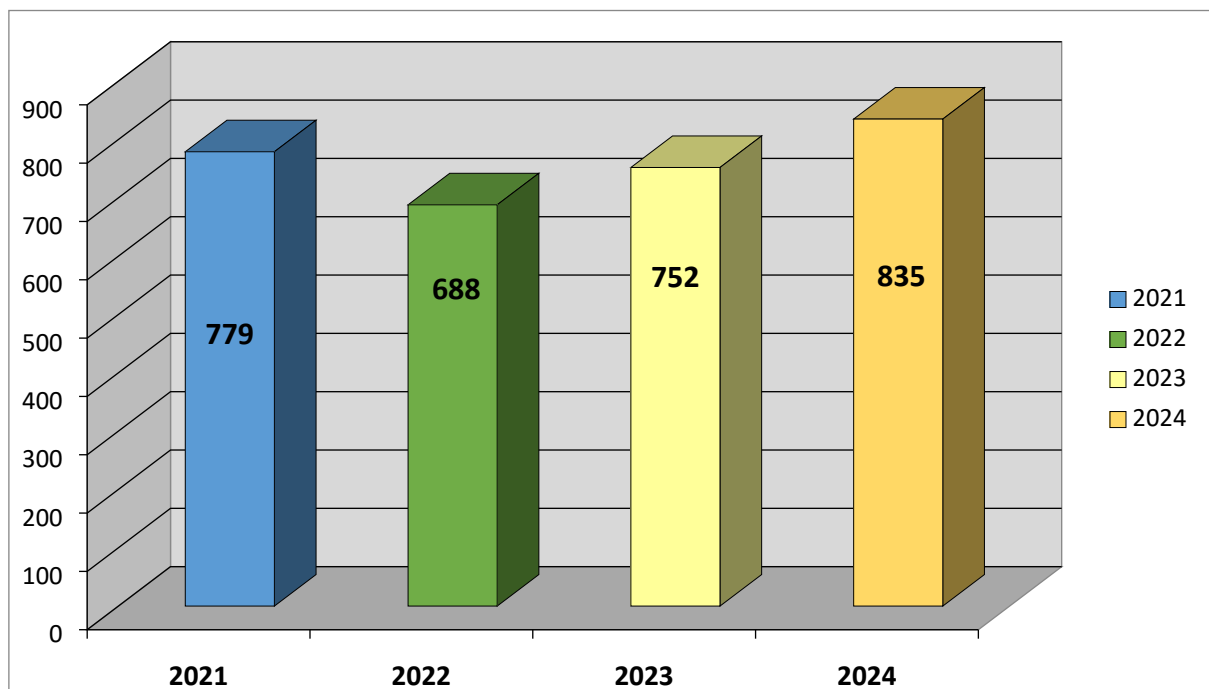
2.5. Wnioski o ukaranie złożone przez rzeczników dyscypliny w 2024 roku

Rzecznicy dyscypliny wnieśli, w 2024 roku, **835** wniosków o ukaranie (tj. o 83 wnioski więcej, niż w 2023 r.), dotyczące **1026** obwinionych (tj. o 75 osób więcej, niż w 2023 r.).

Z liczby **835** wniosków o ukaranie:

- a) **625** wnieśli rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające,
- b) **210** wnieśli rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające i KO przy Szefie KPRM.

Wykres nr 11: Wnioski o ukaranie skierowane przez rzeczników dyscypliny w latach 2021-2024 (ujęcie porównawcze)

W 2024 roku w sprawach, w których rzecznik dyscypliny pełnił funkcję oskarżyciela, wobec **944** osób (obwinionych) zapadły rozstrzygnięcia komisji orzekających (wobec jednej osoby mogły zostać zastosowane różne rozstrzygnięcia co do poszczególnych czynów). Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przypisano w **716** przypadkach, w tym **370** obwinionych ukarano, a wobec **346** obwinionych komisje orzekające odstąpiły od wymierzenia kary. Wobec **63** osób komisje orzekające umorzyły postępowanie, uniewinniono zaś **170** obwinionych.

Od orzeczeń komisji orzekających rzecznicy dyscypliny wnieśli odwołania, do Głównej Komisji Orzekającej, w sprawach dotyczących **27** obwinionych (o **1** mniej niż w 2023 r.).

2.6. Sprawy pozostające do rozpoznania przez rzeczników dyscypliny na koniec 2024 roku

Na koniec okresu sprawozdawczego, rzecznicy dyscypliny prowadzili łącznie **270** postępowań wyjaśniających (tj. o 20 więcej niż na koniec 2023 r.).

W tym:

- a) **144** postępowania wyjaśniających prowadzonych było przez rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające,
- b) **126** postępowań wyjaśniających prowadzonych było przez rzeczników dyscypliny w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające, KO przy Szefie KPRM i Wspólną Komisję Orzekającą.

Na koniec okresu sprawozdawczego w rozpoznaniu przez rzeczników dyscypliny pozostawało jeszcze **380** zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych (rozpatrywanych na etapie czynności sprawdzających).

Z liczby tej:

- a) **268** zawiadomień pozostało do rozpoznania przez rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające,
- b) **112** zawiadomień pozostało do rozpoznania przez rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające i Komisję Orzekającą przy Szefie KPRM.

Załączniki (tabele):

1. Załącznik 1. Zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne i „międzyresortowe” komisje orzekające w 2024 roku
2. Załącznik 2. Zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające w 2024 roku
3. Załącznik 3 – Zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych właściwych w sprawach rozpatrywanych przez „międzyresortowe” komisje orzekające w 2024 roku
4. Załącznik 4 – Zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych w latach 2021-2024.